

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

MARTYRIUM SANCTI ET GLORIOSI MARTYRIS CHRISTI THEODORI, DVVIS EXERCITUS,

tus, ex Simeone Metaphraste, auctore verò Augaro scriba, qui coram interfuit.

FEBRUAR. 7
vr habet in
Metaphra-
ste excuso
ad marginē

Licinus,
hostis Chri-
stianorum.

Occidit
multos vi-
ros mili-
tares.

Vomodò resplendet sol ijs, qui vident: ità de martyribus oratio ijs, qui audiunt. Quomodò autem cælum est astris ornatum, ità etiam ecclesiæ, quæ Dei tenent martyres. Et quomodò flores in campo, ità etiam martyres in Ecclesijs. Memoria martyrum, est remissio debitorū. Memoria martyrum, est reuocatio eorum, qui vexantur à dæmonibus. Memoria martyrum, est vita & sanitas ijs, qui amant martyres. Magna martyrum certamina, splēdidæ sunt sanctorum coronæ. Tradiderunt enim flagellis sua corpora, & quæcunque sunt mundi iucūda, arbitrati sunt esse stercora, vt Christum non negent. Propterea Dominus ipsos quoquē est remuneratus ea vita, quæ degitur cū angelis incorporeis. Nam cū qui est ab initio inimicus generis hominum, putaret se eos esse oppugnaturum, potiùs habitatores effecit paradisi. Non cessauit enim agrestes feras mouere in eos, qui sunt fide pij, etsi semper ab eis vinceretur. Qui etiam nostro tempore excitauit hanc agrestem feram aduersus gregem Christi, Licinium, inquam, sororis Pij Imperatoris Constantini maritum. Nam cū accepisset scepra ab impio Maximiano, imitans eius mentem & actiones, statim irreconciliabilem excitauit persecutionem aduersus eos, qui erāt insignes pietate, & misit edicta per vniuersam ciuitatem & regionem. Quinetiam ex innumeris militaribus, ille impijs suis decretis interfecit quadraginta Sebaستا, & similiter septuaginta centuriones & trecentos in Macedonia.

Cū autem vidisset sceleratissimus, quòd magna atq; ad eò infinita multitudo contemneret impia eius decreta, & se daret ad mortem propter pietatem in Deum, statuit insigniores potiùs & magis eminētes comprehendere in exercitijs & in ciuitatibus, & eos cogere cultum offerre simulacris, existimans stolidus, se metu posse persuadere omnibus, qui sunt eius ditionis. Cū verò vbiq; quærerentur ij, qui sunt gloriosiores in rebus huius mundi, & magna vterentur diligentia, ei significatum est de quodam viro, nomine Theodoro, specie quidem formoso & in dicendo sapiente, qui fuit defensor regius scholasticus. is autem vocabatur Bryo rhetor: ætate quidem iuuenis, antiquus verò in pia actione. Qui etiam occidit draconem Euchaitis: illic enim erat draco, immanis bellua: Quando enim mouebatur, vt egrederetur, contremiscebat terra ob eius motum. Quando ergò egrediebatur è sua cauerna, siue homo, siue iumentum illi occurrisset, omninò ab eo deuorabatur.

Cū de hac ergò seuisissima bellua audiisset generosus Christi athleta Theodorus, & in suis castris nullum edidisset tumultum, solus est profectus, sua sapientia portans crucem preciosam & arma eius societatis, dicens apud se: Vadam, & liberabo paternam meam possessionem à sãua hac bellua, dracone. Cū verò venisset in illum locum, & foeni vidisset viriditatem, iacuit illic & dormiuit, nesciens illic expectare draconem. In parte autem Euchaitarum, quæ vergit ad austrum, erat quædam pia mulier, nomine Eusebia, credens in Christum. Ea cū vidisset Christi athletam Theodorum dormientem, cum magno metu ad eum veniens, & eum manu apprehendens, eum excitauit, dicens: Surge frater mi, & citò recede ex hoc loco. Nescis enim metum, qui est in hoc loco, est enim hic magnus metus. Sed surge, & citò viam tuam ingredi. Venerandus autem martyr Christi Theodorus cū surrexisset, dixit ei: Quis est timor & tremor in hoc loco, ò mater? Dei verò ancilla Eusebia, dicit ei: Fili, est in hoc loco draco ingentis magnitudinis, & ideò nemo potest hac transire. Quotidiè enim egrediens, siue homo, siue pecus inuentum sit ante eum, ab eo interficitur. Verè perfectus autem Christi athleta Theodorus, dicit mulieri: Vade mater, & sta procùl ab hoc loco, & videbis virtutem Christi mei. Veneranda verò illa mulier cū à loco recessisset, se pronam humi proiecit, flens & dicens: Fer ei opem DEVS Christianorum hac hora.

Sanctus

Sanctus autem martyr Christi Theodorus, cum Christi fecisset signaculum, & suum pe-
ctus pulsasset, & in cælum adpexisset, dixit: Domine Iesu Christe pulchrum nomen, qui
& patris effulsisti essentia, nè differas facere quam à te peto petitionem: qui in bellis mi-
hi assistis, & das mihi victoriam contra aduersarios. Et nunc tu idem es Domine Chri-
ste Deus: emitte mihi victoriam ex alto sancto tuo, vt vincam hostem draconem. Tūc
tanquàm cum homine cum suo equo differens, dixit: Scimus Deum esse bona volun-
tate in omnibus tam hominibus quàm bestijs. Quamobrem tu quoq; fer mihi opem,
te Christo corroborante, vt vincam aduersarium. Cùm equus autem audijisset verba
sui domini, stetit expectans motum draconis.

Signo crue-
tis se munit
& prece cō-
tra draco-
nem.

Tunc dicit martyr Christi draconi: Tibi dico & præcipio in nomine Domini nostri
Iesu Christi crucifixi propter genus hominum & eius virtutem, egredere ex hoc loco,
& veni ad me. Cùm verò Christi athletam audijisset draco, seipsum mouit. Et cùm ipse
moueretur, petra loci contrebantur, & terra tremuit. Sanctus autē Theodorus cūm
Christi fecisset signaculum, ascendit equum suum, & calcitrans sterit equus supra dra-
conem quatuor suis pedibus. Tunc Christi athleta Theodorus, stricto gladio percussit
draconem, & dixit: Ago tibi gratias Domine Iesu Christe, quòd me exaudijisti in hac
hora, vt vincam aduersarium. Deindè is conuersus, viam suam in pace inijt, simul læ-
tans & Deum glorificans. Multi autem ex gentilibus, qui illic erant, militibus, cūm au-
dijissent miraculum, quod sanctus fecerat Theodorus, Christo crediderunt, sic dicentes:
Reuerà magnus est Deus eius: & ab ipso baptizati sunt in nomine patris & filij & spiri-
tūs sancti, & facti sunt omnes vnus grex Christi, & laudabant omnes Deum sancti & ma-
gni martyris Theodori.

Imperat
draconi, vt
exeat cōtra
ipsum.

Interficat
draconem.

Licinius verò cūm hæc de ipso audiijisset, mittit ad ipsum, à Nicomedia vsque ad
Heracleam, cūm propè esset pontus Euxinus. Illic enim eo tempore degebat beatus
Theodorus. Protectores itaque mittit cum satellitibus, qui eum cum omni honore
comprehenderent. Illi autem cūm venissent Heracleam, assiduè instabant, vt irer Theo-
dorus ad Imperatorem, dicentes ei: Accede ad Imperatorem, qui te desiderat. Præcla-
ram enim tuam formam valdè cupit intueri. Beatus autem Theodorus eos illudebat
verbis probabilibus. Simul verò factò quoquè munere, eos excepit magnificè. Tres
autem dies eos detinuit. Cūm illi verò vrgerent, vt viam iniret, ipse paucis retentis,
reliquos misit ad Licinium, ad eum scribens epistolam, nè ægrè ferret ipse Imperator
ad eum venire cum dijs suis insignioribus: vt te, aiebat, præsentè dijs sacrificem. Illi
autem reuersi ad eum, qui ipsos miserat, cūm reddidissent epistolam, & eius exposu-
issent prudentiam & virtutem, quinetiam eius animi magnitudinem, & decere eum non
grauari ire ad ipsum: quod si fiat, omnes, qui locum habitant, adorabunt deos Impera-
toris: eorum verbis inductus Licinius, cūm magnam congregasset multitudinem, tam
cuium quàm aliorum, ad octo millia, profectus est Heracleam in magno gaudio. In
ipsa autem nocte videt sanctus in somnis, quòd in altum elatum erat tectum, in quo ma-
nebat, & ignea iacula ad ipsum de cælo ferebantur, & vox Domini extitit, dicens ei:
Confide Theodore, sum enim tecum. Beatus verò è somno excitatus, cūm coniecisset
somnia, id esse reputauit martyrium, quod à Domino ei significabatur: & lætatus est
exultans.

Viso sancti
Theodori.

Post hæc autem cūm sciijisset iam venisse Licinium, ingressus intimum suum pene-
trale, fleuit non mediocriter, dicens: Adsis mihi Domine in cursu stadij, pro te suscipi-
endo. & cūm rursus sciijisset appropinquare Licinium, surrexit, & lauit vultum, & oculos
composuit, cōtexta byssinaq; indutus tunica, flammæ ignis simili, & sedens in equo
Dardano præclarissimo, factus est obuiam Licinio, & salute, qua par erat, impertijt Im-
peratorem, dicens: Salue domine diuinissime, potentissime Imperator. Imperator ve-
rò iuuenem osculatus est, dicens: Ades dum, inquit, nitide vt sol, legum adiutor, coro-
nate corona. Tuum est sua sponte enatum diadema. Oportet enim te post me consti-
tui Imperatorem. Deindè eo ingresso Heracleam, ei excelso parato tribunali in foro in
medio ciuitatis, cūm ascendisset & sedisset turbis presentibus, concionatus est, dicens:
Verè clara & celebris est hæc ciuitas, & quæ à me munera accipit. Quare etiam exul-
tat. Tu quoquè chare Theodore, ostende diem, in quo dijs maximis offers sacrificium.
Beatus autem Theodorus dixit: Imperator, affer ad me insigniores tuos deos, vt cūm
eos fecero ingredi meum penetrale, eosq; vaporauero & vnguentis vnxi ero, eos rursus

Cū lachry-
mis petit
vires à Do-
mino.

Irridet stul-
tum Impera-
torem.

reducam, & te presente eis sacrificem. Hęc cum audisset Imperator Licinius, cum magno gaudio iubet ipsos ei dari. Cum deos autem Licinij accepisset beatus Theodorus, qui constructi erant ex auro & argento, in suum penetrale, cum media nocte eos confregisset & contriuisset, dedit pauperibus.

Cum duo verò dies preterissent, Licinius accersito martyre, dicit ei: Vt generosus & inclytus, & honoratus ab ijs, qui nos precesserunt Imperatoribus, ostende promptum tuum in deos animi studium, vt reliqui videntes te hoc facientem, promptiores fiant & alacriores. Maxentius autem quidam centurio assistens, dixit Licinio: Per deos, o Imperator, diuina tua potentia ab ipso fuit illusa. Vidi enim precedenti nocte, magna nocte dea Dianæ manum cuidam mendico obtigisse, qui abibat & letabatur. Hęc cum audisset Licinius, mansit mutus & attonitus. Respondens autem beatus dixit Theodorus: Per Christi mei virtutem, ita est, vt dicit Maxentius. recte verò feci, o Imperator. Si ergo dii tui sibi non possunt opem ferre, quomodo vobis poterunt? Licinius autem mutato vultu, & manibus complexis genibus, deflebat, dicens: Hei mihi, hei mihi, habitus sum ludibriò. Quid dicam, aut quid faciam, aut quid loquar, nescio. Imperator potentissimus accessit ad hunc virum pestiferum, & congregauit tantam multitudinem, & fuit irrisus ab omnibus phalangibus inimicorum. Quinetiam victoriæ insignes deos meos confregit, & dedit pauperibus. Beatus autem Theodorus dixit ei: Fremis, o Imperator, sed ego rugio. tu stertis, at ego exilio. Tu cum Deo pugnas, at ego de Deo disero. Tu blasphemias, ego verò Deum hymnis laudo. Tu colis deos mortuos, ego verò Deum viuum. Tu Serapin: ego verò eum, qui est super Seraphim. Tu Apollinem, ego verò Deum semper viuentem. Tu es carbo Thracius, ego verò princeps Romanus. Tu Licinius ventilator, ego verò Theodorus donū Dei. Quamobrem nē agrē feras, o Imperator, neque calcitres. hęc enim faciens, tuos ostendis cruciatus. Agni enim & muli tenes figuram.

Tunc multa ira plenus Licinius, iussit exui martyrem, & eum extendi à quatuor, & boum neruis ei plagas inferri, sexcentas super dorsum, & quingentas super ventrem: & postea iubet globis plumbeis immisericorditer eius verberare * tendinem. Deinde ferreis vngulis lacerari eius carnes, & lampadibus ignis vstulari eius vlcera, & acutis testis radi concretum sanguinem. Post hęc autem omnia, iubet eum tutò teneri in custodia, & eius pedes illigari compedibus, & eum sic manere quinque dies, neque gustare quidpiam. Cum autem fuissent impleti quinque dies, iussit crucem deferri in basilicam, & duci sanctum, & cruci affigi. Lictores verò cum sanctum adduxissent martyrem, ligno affixerunt eius manus & pedes, & fibulam vnam in oculis eius partibus vsq; ad partes superiores. Excogitatum quoque fuit aliud deterius. Iussi enim pueri iaculari in eius oculos, & tela euellabant cum pupillis. Alij autem secretas partes eius testiculorum ense secabant per obliquum. Ego autem aderam scriba Augarus: & videns grauiam hęc supplicia, & audiens etiam dolorem oculorum eius gemituum, abiectis codicillis, deuoluebat lachrymans ad eius pedes. Dominus verò meus, Christi miles Theodorus, paruum vocem emittens, mihi dixit: Augare, nē relinquant munus tuum, nec intermittas dicere, quę in me futura sunt supplicia. Sed sustine meum aduentum describere & certamina & diem meę consummationis. Deinde clamans ad Dominum, dicebat: Domine, mihi prius dixisti, Ego sum tecum: & nunc quid à me recessisti? Vide Domine: fecisti me nulli culpę affinem, & ferę agrestes me fauciauerunt propter te: exturbata sunt pupillę oculorum meorum, carnes igne sunt dissolutę: pili autem humi decidunt: dentes euelluntur, liuida fit facies, ossa arida in cruce detinentur. Memento Domine, quòd crucem propter te sustinui: quinetiam ferrum & ignem & clauos peruasi. Dece- rero accipe meum spiritum, & rege vt velis. ego enim exco ex vita mea. Hęc cum dixisset martyr, non amplius est locutus. erat enim totum eius corpus laniatum. Arbitratus autem impius Licinius eum esse mortuum, reliquit in ligno pendentem.

Circa primam verò vigiliam noctis adstans angelus Domini, soluit eum ab illo instrumento, & reddidit eum sanum corpore, sicut prius, & eum salutauit, & dixit: Gaudeas & corrobore in sapientia & gratia Domini nostri Iesu Christi. Ecce enim tecum est Dominus Deus: & cur dixisti, Recessisti à me: Consumma ergo cursum tuę decertationis, & venies ad Dominum nostrum Iesum Christum, accipiens coronam immortalitatis. Hęc cum martyri dixisset angelus, ab eo recessit. Sanctus autem martyr Christi

Præclarę
voces mar-
tyres ro-
buit.

Atrocissi-
mę flagel-
latur.

Multris affi-
citur suppli-
cijs.

Crucifigit.

Inmaniter
vexatur.

Diuinitus
sanatur &
confirmat.

Christi Theodorus, effectus sanus, Domino suo agebat gratias, & cœpit psallere: Ex. Psalms, 144.
 altabo te Deus meus rex meus, & benedicam nomen tuum in seculum & in seculum
 seculi. Sæuus verò & iniquus Licinius, cum nondum venisset dies, mittit Antiochum
 & Patricium, duos suos centuriones, (erant enim ordinarij) dicens eis: Ite & adducite
 mihi malè mortuum corpus deceptoris Theodori, vt imponam in capsâ plumbea, & id
 in maris abyssum projiciam propter mente captos Christianos. Cum autem venissent
 centuriones, & loco appropinquassent, lignum quidem videbant erectum, cum verò,
 qui querebatur, nusquam, dicitque Antiochus Patricio: Reuerà conuenienter voci
 Galilæorum, qui dicunt Christum surrexisse à mortuis, fortè hunc quoquè hodiè fecit
 surgere. Patricius autem propiùs accedens, vidit beatum Theodorum sedentem & Dei
 prædicantem eloquia: & clamans, magna voce dicebat: Magnus Deus Christianorum,
 & non est alius Deus præter eum. Et accedentes ad sanctum, dixerunt ei: Rogamus te Credunt 2.
centuriones
& 20. mili.
tes.
 nos quoquè, qui ab hoc tempore sumus Christiani. Et crediderunt in illo die ipsi & octo-

ginta milites.
 Cum hoc autem resciuisset Licinius, mittit Sextum Proconsulem, & cum eo tre-
 centos milites, vt eos morte afficerent. Cum illi verò venissent, & vidissent miracula,
 quæ fecerat sanctus Theodorus, crediderunt ipsi quoquè Domino nostro Iesu Chri-
 sto. Concurrit autem infinita quoquè multitudo in locum, & clamauit: Vnus est Deus Item alij
innumeri.
 Christianorum. Ipse est Deus solus, & non alius. Tunc vna voce omnes clamârunt &
 dixerunt: Quis est hic licitor Licinius, vt eum appetamus lapidibus? Est enim noster
 Deus & rex Christus, qui prædicatur per Theodorum. Fit verò magna confusio & tu-
 multus & impetus ad fundendum sanguinem. Irruit enim quidam ensem ferens, Lean-
 der nomine, aduersus S. Theodorum. Ei autem occurrens Proconsul, spatha ab eo ab-
 lata, eum transegit medium. Quidam verò Merpas, Hunnus genere, impetu facto, con-
 summauit Proconsulem. Tunc veniens beatus Theodorus, multis verbis turbas allo-
 quens, vix tandè sedauit tumultum, dicens eis: Cessate, charissimi. Dominus meus
 Christus fuit cruci affixus, reprimens angelos, nè hominum genus vlciscerentur. Pre-
 terente autem sancto Theodoro cum magna turba per carcerem, clamabât, qui erant
 in vinculis: Miserere nostrî, serue Dei altissimi. Sanctus verò martyr solo verbo solu-
 tis eorum vinculis, dicit eis: Ite in pace, & mementote meî, ô viri. Magna autem mul-
 tudo idololatrarum credidit in Dominum nostrum Iesum Christum, & qui vexaban-
 tur ab immûdis spiritibus, curabantur tactu manûs eius & coloris eius vestimentorum.

Quamobrem quidam ex cohorte renuciârunt Licinio, quòd vniuersus populus,
 dijs relictis, Deo credidit per Theodorum. Is verò ira repletus, misso spiculatore, iussit
 sanctum eius caput abscindi. Videns autem populus, cœpit seditionem agitare aduer-
 sus Licinium. Beatus verò Theodorus proluxa oratione & admonitione rogabat eos,
 dicens: Fratres & patres, nè succenseatis Licinio. est enim minister patris sui diaboli, &
 me decetèrè oportet ire ad Dominum meum. Cum hæc dixisset martyr, & diù esset pre-
 catus, & benè precatus esset fratribus, & precibus finem imposuisset, obsignauit to-
 tum suum corpus, & deindè sic dicit Augarò: Fili mi Augare, nè neglexeris literis man- Totû cor-
pus suum
obsignat.
 dare diem meæ consummationis. Reliquias autem meas depone in Euchaitis, in Maio-
 rum meorum possessione. In tua verò consummatione dormias mihi à sinistris. Et cum
 rursus diù esset precatus, & imposuisset finem suis precibus, & dixisset, Amen: & valere
 iussisset omnes fratres, extendit preciosum suum collum: & sic ense fuit consumma-
 tus, Februarij mensis die septimo, sabbato, hora tertia diei. Cæditur
capite.

Post hæc autem cum accepissent venerandas & sanctas eius reliquias, cum cereis &
 suffitibus, vniuersa comitante multitudine, Heraclea tulerunt Euchaita, & illic depo-
 suerunt omnibus videntibus, octauo * mense Iunij. Quo in loco nunc quoquè ex vni-
 uersa terra, quæ est sub cælo, congregatur genus hominum. Multa enim miracula facit Venerandè
& sanctæ
reliquiæ.
* mensis

Dominus & curationes, per venerandum & sanctum corpus gloriosi martyris
 Theodori: ad gloriam & gratiarum actionem eius nominis, quem de-
 cet omnis gloria, honor & potentia, nunc & semper & in
 secula seculorum, Amen.

VITA

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI PAR-
THENII EPISCOPI LAMPSACI, EX SIMEO-
ne Metaphraste, autore verò Crispino.

7. FEBRUAR

Parthenij
parentes.Fit presby-
ter.Claret si-
gnis admi-
randis.Signo cruce
mulierē
à morbo
cācri curat.Aliud mi-
raculum.Fit Episco-
pus Lāpsa-
cenus.

2. Tim. 4.

Humanissi-
mē accipi-
tur à Con-
stantino
Magno.

ESIDERIO & amore motus ego peccator Crispinus, studui conscribere admirabilem & gloriosam viri vitam & à puero institutionē, sancti patris nostri Parthenij, qui fuit Episcopus Lampsaci. Est enim plena utilitate animæ, & quæ potest ijs, qui legent, ostendere ea, quæ Deus præbet ijs, qui ipsum diligunt.

Beatus ergò & inclytus hic Parthenius, habuit quidem patrem, nomine Christodulum, dignitate diaconum sanctæ Dei catholicæ, quæ erat Meliti, ecclesiæ, literarum imperitus, sanctarum autem scripturarum vel maximè valens memoria. Crescens verò ætate, ibat in propinquum lacū, & ibi piscabatur, & piscium mercaturam suppeditabat vsuicorum, qui egebant. A prima enim ætate, gratia Dei dignatus, seipsum celabat. A tempore autem decem & octo annorum, signa facere incipiens, demones expellebat ab hominibus eius inuocatione. Cùm verò bona de eo fama esset multorum sermone celebrata, Meliti ciuitatis Episcopus, nomine Philetus, cùm audiisset de S. Parthenio, eum accersitū & multum laudatum, vel inuitum ordinat Presbyterum & visitatorem sanctæ ciuitatis Meliti ecclesiæ. Porro autem ei quoquē opem ferebat gratia curationum in omnibus ægrotantibus, & faciebat multa signa admirabilia in nomine Domini nostri Iesu Christi.

Inter cetera verò accidit aliquando, vt ei homo fieret obuiam, cui à tauro fuerat effossus oculus, quem manu sua portabat, & deslebat. Eum cùm accepisset vir sanctus, & in suo loco imposuisset, aqua madefaciens, in tribus diebus sanum reddidit. Quædam autem mulier, quæ in pudendis corporis sui partibus cancerum habebat extantem, rogabat virum sanctum, vt acciperet morbi curationem. Sanctus verò in eius fronte facto signo crucis, eam curauit protinus: & exiit ab ea morbus, adè vt species cancri vel ipsam terram exulcerauerit. Tunc omnes, qui aderant, cùm hoc vidissent miraculum, dederunt laudem & gloriam Deo nostro, qui facit miracula. Cùm itaq; iret aliquando beatus Parthenius ad visendum quendam ægrotum, inter eundem repente canis ingentis magnitudinis & cadem spirans, rupta catena, quæ ei fuerat imposta, exiit à quadam domo cuiusdā ex proceribus, & eum inuasit, & reclus stetit supra corpus eius. Sanctus autem cùm in eum spirasset, & crucem Christi fecisset, repente exiccavit, & ab humeris suis in terram proiecit mortuum.

Hæc & his similia cùm audiisset, qui erat illo tempore sanctissimus Cyzicorum metropolis Episcopus, nomine Ascholius, cùm accessuisset venerandum & sanctum hunc virum Parthenium, eum præfecit dignitati episcopatus, & maximum concessit donum ciuitati Lampsacenorum. Homo autem Dei Parthenius, cùm venisset ad ei dedicatam ciuitatem Lampsacum, & eam inuenisset deditam cultui simulacrorum, grauius angebatur. Sed non cessabat, sicut Apostolus admonet, rogare, increpare, veritatis viam eis ostendere, imbecillitatemque & vanitatem simulacrorum: & faciens miracula in nomine Domini nostri Iesu Christi, & curans eorum infirmos, paulatim traxit eos ad Dei agnitionem. Cùm verò vidisset eos proficere in fide, & simulacra despiciere, voluit eorum templa diruere, & edificare ecclesiam in nomine Domini nostri Iesu Christi. Cùm se autem sustinuisset, sic statuit, quod cùm Imperator sit Christianus & pius, iustum sit eius sententia templorum idolorum fieri demolitionem. Hæc cùm apud se statuisset Christi seruus Parthenius, & soluisset ex ciuitate Lampsaco, venit in urbem regiam. Fortè autem accidit, vt die sequenti pius Imperator Constantinus descenderet in vehiculo ad videndos agros. Ad eum itaque accedens vir sanctus, exposuit ei suam petitionem. Venerandus verò & planè Christi amans Imperator Constantinus, benignè accepit eius petitionem, & valdè est lætatus: iussitq; eum ire in regiam, & expectare donèc ipse rediret ab agris. Reuersus itaq; Imperator in Palatium, lubenter accepit virum sanctum, & complexus rogauit, vt pro ipso precaretur: & protinus iussit fieri Sacram pro idolorum & eorum templorum demolitione. & cùm hoc

suis

DE S. PARTHENIO EPISCOPO.

923

stis diuinis confirmasset syllabis, dat Parthenio eum multo auro ad extructionem sanctæ Dei ecclesiæ: & eum amplexus, dimisit in pace.

Reuersus autem beatus Parthenius in suam ciuitatem Lampfacum, templa diruit, & cum pulcherrimam & ornatissimam descripsisset Dei ædem, ipse per se assistens operi, magno studio eam curabat excitandam. Etenim cum multi ad nauigarent & enauigarent hospites, non contingebat eis transire, nisi prius eum vidissent: & benedictione ab eo dignati, eam, tanquam multorum bonorum viaticum, auferentes recedebant. Quodam autem die accessit quidam ad eum, qui latenter in se habebat spiritum immundi dæmonij. Quem cum longo tempore habuisset, hoc ignorabat. Hic ergo homo cum vidisset sanctum, eum salutauit. Homo verò Dei Parthenius cum cognouisset dæmonem, qui in eo habitabat, eum non resalutauit. Dæmon autem perturbatus, dixit sancto: Quoniam desiderauit te videre, ideo te salutauit: cur tu non salutasti? Sanctus autem Parthenius dicit ei: Ecce vidisti me, quid tum? Dicit dæmon: Et te vidi, & agnoui. Dicit sanctus: Si reuera me vidisti & agnouisti, egredere citò à figmento Dei. Dixit dæmon: Hoc totum est, vt me expellas à mea habitatione? Nunc, rogo te, nè me expellas post tantum tempus. Dicit ei beatus Parthenius: Est ne longum tempus, ex quo in eo habitas? Dixit dæmon: A pueritia, nec fui vlli vnquam cognitus, nisi nunc à te: tu autem me expellis, vt video. & quò iubes me abire? Dixit sanctus: Do tibi locum, quò proficiscaris. Dicit dæmon: Omnino dices mihi, Abi in porcos. Dicit ei sanctus: Minime, sed do tibi hominem humilem: & ingressus in eum, illic habita. Nunc verò ex eo egredere. Dixit dæmon: In veritate hoc facis, an solum hoc dicis, dum me eieceris? Dixit sanctus: Dico tibi in veritate. mihi quidem est homo paratus, in quo debes habitare. solum citò egredere. Dæmon autem sancti patris conuentis persuasus, petebat vt promissio deduceretur ad effectum. Tunc sanctus os aperiens, dixit dæmoni: Ecce ego sum homo: ingredere, & in me inhabita. Dæmon autem tanquam ab igne vltus ob id, quod sanctus dixerat, exclamauit dicens: Hei mihi, me, qui * in alieno vase abij, post tantum tempus persequeris: & quid non mali à te passus fuero? Quomodo verò in domum Dei ingrediar? Non licet veritatem audire à vobis Christianis. Tunc dæmon egressus ab homine, abijt in loca deserta & inaccessa: homo autem euasit sanus virtute & gratia Domini nostri Iesu Christi, Deumque perpetuò laudabat & glorificabat, & sanctum eius famulum Parthenium.

Pulcherrimum templum constructum.

* ex

Expellit dæmonem.

Perfecto verò opere ædificationis sanctæ Dei ecclesiæ, studium ponebat homo Dei, vt reponeretur mensa, in qua oportebat Domino offerri spiritale & incruentum sacrificium. Cum autem inuenisset in quodam loco, dedicato idolis, lapidem preciosum & aptum ad sanctæ mensæ concinnandū opus, quod querebatur, effecit id pulchre elaborari & adaptari ab artificibus. Perfecto verò opere, iussit id offerri in ecclesiam. Cum ergo artifices lapidem currui imposuissent, & boues iunxissent, ducebant ad ciuitatem. Inuidens autem & bonorum operum amulus diabolus, non ferens ignem diuini zeli sancti viri, conturbatis bubus, effecit, vt ij repente impetu, qui cohiberi non poterat, incitati, supinum in terram proiecerint eum, qui trahebat boues, nomine Eutythianum: quem excipiens currus, per rotam perfregit omnem viscerum eius compagem. Sicque is expirauit. Cum autem accepisset quod acciderat, seruus Dei Parthenius, dixit: Hoc satanica planè fecit malitia. Non impedies in hoc diabole opus Dei. & statim assumens secum pios viros, qui cum ipso erant, cucurrit ad locum: & stans prope cadauer, & sancta sua inclinans genua, cum lachrymis intensè orauit ad Deum, dicens: Tu Domine omnipotens, supplicator vitæ & mortis, non ignoras propter quam causam author malorum inimicus, machinatus est mortem in tuū figmentū. Sed o benignissime, nunc quoque ostende inanem eius conatum: vitæ autem participem fac tuum seruum Eutythianum, ostendens ijs, qui in te credunt, inuictam tuam potentiam: Quoniam tu es solus Deus, & te decet gloria in secula, Amen. Cum autem vir iustus Deo emisisset has preces, reuersus est mortui spiritus in corpus eius, & cœpit, qui fuerat mortuus, dicere in conspectu vniuersi populi: Gloria tibi Christe Deus, qui etiam suscitatis mortuos, & cum protinus surrexisset, & factus esset sanus sicut prius, & accepisset boues, traxit currum vsque ad ædem ecclesiæ. Tunc omnes, qui viderant hoc miraculum adeò præter opinionem, dederunt gloriam & laudem benigno Deo.

Altare ad offerendum incruentū sacrificium.

Malitia maligni dæmonis.

Mortuū ad vitam reuocat S. Parthenius.

Afferebant verò vndique omnes ægrotantes, & qui vexabantur ab immundis spiritibus:

Multos curat
dæmoniacos.

bus: & gratia & virtute Domini Iesu curabantur omnes. Omnis autem ars medicina in diebus huius sancti viri erat inbecilla, propterea quod omne genus morbi in nomine Domini nostri Iesu Christi, gratis ab ipso curarentur. Inter quos Dionysius quoque, Præpositi filius, stirpe imperatoria, cum haberet filiam virginem, nomine Daphnen, quæ a dæmone grauiter castigabatur, ipse eam totis tribus diebus curauit. Alteram autem Mamalij cuiusdam filiam, qui erat princeps ciuitatis Smyrnenfium, nomine Agalmatiam, quæ ab immundo spiritu vexata, spumam emittebat, curauit. Zoëlam verò nomine, quæ ad Persas venerat, & a dæmone vaticinante miserabiliter conterebatur, haud ita longo post tempore, Domini gratia liberauit. Alium autem rursus iuuenem ex Hunnis ortum, presbyteri filium, nomine Niconem, qui ab immundo spiritu grauiter castigabatur. aduocantes eius parentes, iecerunt ad pedes sancti, rogantes vt eius miseretur iuuentutis, & cum liberaret ab immundo dæmone. Vir autem sanctus dixit eis: Non est dignus qui curetur, ad castigationem enim datus ei fuit stimulus spiritus, est enim parricida. Vos enim sapè ab eo habiti contemptui, in anima vestre amarore à Deo petijstis, vt ipse castigaretur. Sinite eum sic esse, expedit enim. Illi verò, vt essent parentes & vincerent visceribus, exclamauerunt rogantes cum lachrymis: Precare Deum pro ipso, vt liberetur à sauo & immani dæmone. Beatus autem Parthenius misertus abundè profluentium lachrymarum parentum, intensè Deum precatus est pro ipso, & protinùs egressus fuit ab ipso dæmone, & mundatus fuit homo. Tunc parentes eius eum sanum acceperunt, & domum redierunt, Deum laudantes atque glorificantes.

Spiritus draconalis.

Alexandria autem quædam nomine, ex Arisba, quæ est Abydo, draconalem habens spiritum, sibilans & multos interimens, allata est ad seruum Dei Parthenium. Qui cum increpasset spiritum, curauit eam, & remisit ad suos. Synodij verò cuiusdam Abydeni filiam virginem, quæ ab immundo spiritu vexabatur in montibus, parentes eius comprehendentes, duxerunt ad iustum: & cum manus ei imposuisset & esset precatus, eam curauit. Alium quoque, Axanum quendam militem, qui omnes partes corporis habebat dissolutas, duxerunt ad seruum Dei Parthenium. Quem aqua madefaciens & precans, sanum misit domum suam ambulantem. Quendam autem alium, nomine Alanam, genere Syrum, operatione mali, qui in eo habitabat, dæmonis, ex tabulato catechumenorum sanctæ ecclesiæ, quam condidit sanctus vir Parthenius, suspensum & tractum & effectum mortuum, ad cadaver adueniens Dei famulus, illum quoque viuificauit precibus, & ab eo fugauit dæmonem. Eutropus verò quidam nomine, ex Pareo, uxorem suam duxit ad sanctum, quæ habebat spiritum immundum, & rogabat cum multum, vt pro ipsa rogaret, vt curaretur à dæmone, qui ipsam vexabat. Vir autem sanctus cedens eius precibus, cum eam accepisset, & in eius oculos inspirasset, & super caput eius esset precatus, liberauit à dæmone. Tunc maritus eius Deum glorificans, iuit in domum suam cum ipsa. Acaciam verò quendam nomine, ex pago, qui dicitur Celeus, quæ ab immundo spiritu consumebatur, ad eam adduxerunt: & gratia & virtute Domini Iesu, sanam dimisit. Eucheria quædam nomine, vxor Agapij Magistriani Paglecoij, veneficio attentata, cum ei roderentur intestina, allata est ad sanctum: & cum in tribus diebus ei esset precatus, & ex oleo sanctorum eam potasset, sanam remisit in domum suam.

Tabulatum catechumenorum.

Maximinus quidam nomine, ex Bizye ciuitate Thraciæ, qui erat discipulus vni ex ijs, qui sunt apud nos Diaconi, nomine Pfertæ: Hic ergò Maximinus cum incidisset in morbum torminis intestinorum, desperatus fuerat ab omnibus. Cum id autem rescuissent eius parentes, Bizye venerunt Lampsacum ad eum sepeliendum: & cum eum accepissent cum lectulo, fide ducti, ferunt eum in sanctam ecclesiam, & eum ponunt in ingressu Episcopi, per quem Dei seruus erat transiturus. Cum verò in eum locum venisset sanctus vir Parthenius, & vidisset eum in lecto iacentem, & eius parentes lamentantes, & omnes, qui cum eis aderant, lachrymantes, ipse quoque est lachrymatus: & cum flexisset genua, Deum pro ipso est precatus, & virtute ac gratia Domini nostri Iesu Christi, ad ipsum reuersus est spiritus: & statim assedit, qui fuerat mortuus, & cepit loqui. Data autem ei manu, fecit eum surgere, & sanum reddidit parentibus, adeò vt vniuersa ciuitas Deum laudaret propter factum miraculum. Quædam autem mulier Diaconissa, nomine Theophila, ex Asermo vico Cherronesi, & cum ipsa, Rufina impubes

Oleo sanctorum curat ægram.

Mortuus reuiuiscit.

ex co-

ex eodem vico, ab immundo spiritu dissoluta & effecta paralytica, allata sunt ad sanctum virum. Quas paucis diebus aqua irrigans & precans, virtute Domini sanas emisit ad suos. Hilarij cuiusdam presbyteri ex Aufadia filius vngena, nomine Thalassius, qui à maligno spiritu à mente motus, portatus est ad sanctum. Quem cum accepisset, orans totos septem dies, reduxit ad naturam, & Domino agentem gratias, cum patre remisit in patriam. Vetulas verò quasdam duas pauperes, quarum vni nomen erat Calliope, alteri verò Cyriaca, quæ ambæ ab immundo spiritu castigabantur, tulerunt ad sanctum: qui per suas ad Deum preces ambas curauit. Cum autem eis quoque dedisset ea, quæ erant ad vitum necessaria, dimisit in pace.

Præter hæc autem & alia, quæ narrari non possunt, sancti huius viri miracula, accidit vt officina quoque, in qua tinge batur purpura, impediretur ab immundo spiritu, qui in eam incuberat, & non efficeret eam, quam solebat, tincturam: sed etiam immundus dæmon appareret tinctoribus, & opus Imperatoris non sineret effectum reddere: adeo vt ex hac re magnum periculum & damnum serui sustinerent & tinctores. Quamobrem cum rescuisset homo Dei Parthenius, & ab eis fuisset rogatus, prompto & alacri animo venit ad locum officinæ: & cum aduocasset immundum operantem dæmonem, & cum increpasset terribili & sancto nomine Christi, fecit eum euanescere ab omnibus finibus, illo clamante omnibus audientibus: Tanquam ab igne expellor in gehennam ignis. Cum autem iussisset sanctus, tinctores impleuerunt lebetes, & eo præsentem immiserunt lanam. Ea verò ab illo tempore, eam, quam oportebat, tincturam citra vllum impedimentum accepit etiam in futurum. Sicq; & qui gerebant rempublicam, & tinctores omnes liberati fuerunt à periculo Imperatoris.

Dæmonem expellit ab officina purpuram tincturam.

Audite alud quoque magnum miraculum, quod factum est à sancto patre nostro Parthenio. Tempore piscationis Thynnorum, cernebantur quidem pisces à piscatoribus, tanquam qui iam essent in manibus. Cum laxarentur autem retia, nihil proficiebant, sed laborem inanem sustinebant. Fuit verò hoc à diabolica aura impedimentum, non in vno tantum aut altero emporio, sed in tota regione maritima vsq; ad Abydum. Omnes autem simul congregati, rogârunt virum iustum, vt Deum pro eis precaretur. Eo verò precante cum ieiunio & fletu, Deus ei aperuit causam & satanicam operationem. Experrectus autem, citra moram profectus est in vnumquodque emporium vsq; ad Abydum, & aquam benedicens, & sal iniiciens, & Deum inuocans, iussit afferri retia, & eo præsentem piscium consuetam facere piscationem. Tunc cum magno gaudio sua retia laxantes, Domini virtute & sancti precibus, tanta bona consecuti sunt in piscatione, vt præteriti temporis defectum suppleuerint. Sedente autem viro sancto in emporio Cataptelex, cum piscatio fieret piscium, reteq; traheretur, Thynnus maximus è reti exiliens, se proiecit ad pedes sancti. Quem cum signasset & precatus esset, iussit scindi & distribui fratribus ad gloriam Dei.

Vide hic aquam benedicti cum sale.

Aliquando Heracleotem quendam nomine Callistum, cui à diabolica operatione fuerant pedes soluti, duxerunt ad beatum Parthenium. Quem quidem, cum esset precatus, & curasset virtute Domini, proprijs pedibus ambulantem remisit in domum suam, lætantem & Deum glorificantem. Alium autem quendam, nomine Lesbum, ex insula, quæ dicitur Oa, duxerunt ad hominem Dei. Qui quidem à pedibus ad caput vsq; erat totus vlceratus, à leproso nihil differens. Eum oleo vngens & precans tribus diebus, sanum remisit ad suos. Ex magnis ergò & multis miraculis, quæ à sancto patre nostro Parthenio Dei gratia facta sunt, partem, prout potui, significavi vestræ charitati: non tanquam de patre & doctore verba faciens ad eum ornandum, propter id, quod dicitur: Perdet Dominus omnes, qui loquuntur mendacium: sed res ipsæ testantur, etiam quæ fiunt post eius obitum. Vnde etiam cum eo adhuc viuo vsus aliquando eum vocasset, iuit in Thraciæ metropolim Heracleam: & conueniens Archiepiscopum, qui illic erat, nomine Hypatianum, qui ad extrema ferè erat redactus, rogauit causam morbi. Cum per diuinam autem reuelationem cognouisset beatus Parthenius, eum castigari propter auaritiam, vt qui res pauperum vsurparet, & eos illis priuaret, manè iuit rursus ad eum visendum, & ei dicit: Surge magnè domine. Non enim laboras infirmitate corporis, sed castigaris propter morbum animæ. Hæc ergò deponere, & rursus euades sanus. Respondit ægrotus & dixit: Scio ego quoq; me esse peccatorem, & ideo castigari. Sed ora pro me, rogo te, vt leuere meis iniquitatibus. Dicit ei sanctus Parthenius:

Oleo vngens, sanat ægrotum.

Psal. 5.

nus: Si quis in hominem peccauerit, de eo fortasè exaudietur oratio: morbus autem tuus ad Deum tendit. Quæ sunt ergò pauperum, redde Deo, & eris semper sanus animo & corpore. Tunc is ad se rediens, dixit: Re vera Pater peccati Domino meo: Dominus verò iustus, & protinùs accersito suo œconomo, iussit in mediù afferri, quiddam auri collectum fuerat ex pauperibus. Cùm autem satis auri fuisset allatum, sanctum rogauit Episcopus, vt id distribueret pauperibus. Ille verò non sustinuit, dicens: Cùm Deus tibi det vires, tu per teipsum redde eis, quæ sua sunt. Tunc is sedens in lectica, iuit ad templum sanctæ martyris Glyceriæ: & cùm congregasset omnes pauperes ciuitatis, affatim omnibus distribuit. Benignus autem & clemens Deus, qui viduæ duo minuta non despexit numismata, & rursùs diues viduæ propositum acceptum habuit tempore Elię propheta, & pauperis flagitiosæq; meretricis lachrymas non est auersatus, & publicani suspirium comprobauit: ipse quoquè prædicti Archiepiscopi acceptam habens poenitentiam, in tribus diebus ei perfectam præbuit sanitatem.

Luc. 21.
3. Reg. 17.
Luc. 7.
Luc. 18.

Aridū san-
cto oleo
perungit &
sanat.

Dei verò seruus Parthenius quotidie obibat sacras ades ciuitatis, consuetas preces in eis peragens. Quodam autem die ingressus in martyrium, quod Achilas dicitur, inuenit illic hominem quendam iacentem omninò aridum. Cuius misertus, cùm oleum petiisset, flexis genibus, cum lachrymis orauit pro ipso benignum & clementem Deum. Et cùm deinde surrexisset à prece, sensim & paulatim eum sancto oleo molliens, protinùs & ipsa hora fecit eum sanum surgere, & iussit eum suis pedibus ad suos redire Deum glorificantem. Cùm hoc autem terribile & quod opinionem superat miraculū factum esset in Heraclæa ciuitate, quicunq; habebant agrotos, cum eis concurrebant ad Dei hominem Partheniū, & virtute Domini nostri Iesu Christi, omnes reuertebantur sani. Simul verò cum eo aderat etiam Hypatianus, qui illo tempore erat Archidiaconus ciuitatis Heraclææ, quando hæc fiebant miracula. Quæ cùm vidisset, procidit ad pedes sancti viri, rogans eum cum lachrymis & dicens, quòd in prædio suo multa quidem sunt seminata, propter pluuiæ autem egestatem omnia sunt exiccata. Sed veni ad locum, dicebat, ò venerande pater, & ora Deum, vt terræ præbeat pluuiam, vt conseruetur vniuersa nostra patria. Venerādus verò & sanctus vir Parthenius, iuit prompto & alacri animo. Cùmq; venisset ad locū, & vidisset omnia exiccata, lachrymatu est: flexisq;

Psal. 144.

Precibus è
caelo pluuiã
deponit.

genibus diù precans cum lachrymis, clementem Deum rogauit, vt pluuiam in terram demitteret ad fructus producendos. Benignus autem & clemens Deus, qui semper facit voluntatem eorum qui ipsam timent, cùm adhuc preces essent in ore eius, rectum fuit cælum nubibus: & descendit multa pluuiã, & satiauit terram. Ingressus autem ipsis in agrum, quæsiuit habitaculum, in quo preces suas perageret. Archidiaconus verò Hypatianus, qui fuit etiam agri dominus, introduxit eum in vnum ex suis cubiculis. Qui pernoctauit illic in orationibus: & cùm manè accersisset Archidiaconū, dixit ei: Attende tibi, ò frater, non enim ignoras Episcopum tuum fuisse castigatum propter auaritiã. Ostendit enim mihi Deus hac nocte, te non multis post diebus futurū Episcopum. Vide ergò, vt semper curam geras pauperum, hoc enim Deum placat super omnia.

Cura pau-
perum Deo
gratissima.

Sanctum autem rogauit Archidiaconus, vt veniret in suum prædium, & benè precaretur agris & vitibus. Ingressus verò beatus in vnam maximam regionem, quæ nihil habebat, dixit ei: Cur non seminasti eam, cùm sit maxima? Archidiaconus autem lachrymans, dixit: Seminata quidem est, ò bone: sed meã peccata & pluuiã defectus, eam, vt vides, exiccavit. Dicit ei sanctus: Quot modios tibi præbuit Deus ex hac regione? Ille dixit: Mille, ò bone. Sanctus autem dixit ei: Nè sis tristis, ò frater. Omnia sunt possibilia credenti. Sed Deus tibi dicit per me peccatorem, quòd si in tempore æstatis fructum, qui ex hoc agro nascitur, solū triueris, inuenies sicut dixisti, mille modios: quoniam leue est in conspectu Domini hæc facere. Eum quoquè introduxit in vineam recens plantatam, erat autem omninò exiccata & exesa à vermibus, propter pluuiæ egestatem, erat verò locus satis amplus, vt caperet sementem octoginta modiorum. Beatus autem sale iniecto, totam vitem consperxit, & dixit Archidiacono: Esto bono animo: Nam Deus dat tibi ex hoc loco satis magnā benedictionem, sicut ei placet. Cùm verò ingressi essent in ciuitatem, iuit ad Episcopum, vt ei valediceret, & nauigaret. Ille autē ei processit obuiam, & cum est complexus. Ij verò cùm assedissent, sanctus dixit Episcopo: Annuncio tibi, ò domine, quòd post non multos hos dies excedes è corpore, & migrabis ad Dominum. Ecce enim Christus te accersit, qui est verus Deus noster, & bonum

Predicit obi-
tum Archi-
episcopo.

bonū successorem relinques, vt mihi reuelauit Dominus, dominum Hypatianum, tuum Archidiaconum. Dixit Episcopus: Fiat voluntas Domini. Et cum se inuicem osculati essent in osculo sancto, Heraclea sanctus nauigauit Parthenius, & venit in suam ciuitatem Lampfacum.

Accidit autem non multis post diebus, vt morbo correptus Heracleæ Episcopus, in Christo quiesceret. Pro ipso verò factus est Episcopus dominus Hypatianus Archidiaconus, conuenienter ei, quod dixerat seruus Dei Parthenius. Cum esset autem æstas, egressus Episcopus Hypatianus in agrum suum ad colligendos fructus terræ, & metendum id, quod erat natum ex exiccata & squalida regione, inuenit mille modios plenos frumento, conuenienter verbo serui Dei Parthenij. Similiter verò in tempore quoque vindemiarum, ex plantatione exiccatarum vinearum Deus dedit magnam vini quantitatem. Qui cum experientia accepisset euentum eius, quod sanctus prædixerat, decimam fructuum vtrorunque, nempe tam aridorum quam humidorum, naui impostam duxit Lampfacum, vt sancto offerret, maximas ei agens gratias. Ille autem noluit accipere, dicens domino Hypatiano Episcopo: Deo agens gratias in omnibus, eas distribue nostris fratribus. & cum se inuicem salutassent, reuersus est sanctus Episcopus Heracleam, & distribuit frumentum & vinum suis fratribus, vt iusserat homo Dei. Episcopus ergo Hypatianus non cessauit vsq; ad finem vitæ, narrare omnibus Dei magnalia, quæ fecit cum ipso per seruum suum Parthenium.

Cum ergo in hac pia & angelica vita refulsisset in terra Dei seruus & vir venerandus Parthenius, & multos conuertisset à simulacris ad Deum viuum, perinde ac morbo arreptus, à Deo vocatus, quiescit in pace. Prædictus ergo Hypatianus Episcopus cum audiisset in clytū & venerandum patrem nostrum Parthenium ad Christum migrasse, relictis omnibus, quæ habebat in manibus, soluens ex ciuitate Heraclea, secundo vento cum Deus iussisset, eadem nocte peruenit Lampfacum. Similiter etiam Cyzici episcopus, & episcopus Meliti, in qua fuerat natus: & Parij episcopus nomine Eustathius, & reliqui ex ciuitatibus, quæ erant circuncircæ. Sicq; cum psalmis & hymnis & spiritualibus canticis deposuerunt eum prope ecclesiam in oratorio, quod ipse ædificauit. Dormiit autem sanctus Christi seruus Parthenius septimo mensis Februarij, non parua nobis relicta doctrina per perfectam & immobilem eius in Deum fidem. Qui etiam post decessum sua ad Deum supplicatione non cessat facere miracula, dæmones expellens, leprosos mundans, & omnem morbum & agritudinem curans virtute & gratia Domini & Dei & Seruatoris nostri Iesu Christi: Cui gloria & potentia, nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

EPITAPHIVM RICHARDI REGIS ANGLIAE, SCVLPTVM IN CIVITATE LVCA Italiae, vbi quiescit.

OROR Offonis regis, fuit mater beati Richardi. Beatus Richardus rex Angliæ, exul patriæ, spreto mundi, contemptor suū, pater sanctorum fratrum Vuillebaldi & Vuinibaldi, & beatæ Vualburgis virginis, terrenum regnum in cæleste mutauit. Deposuit coronam regiam pro vita perpetua. Exiit purpuram, & vilem induit tunicam. Regionum reliquit tribunal, & sanctorum quæsivit limina. Dimisit sceptrum, & accepit baculum. Dimisitque filiam suam in regno beatam Vualburgam, atq; simul cum filijs peregrè profectus est. Et eis relictis apud sanctum Bonifacium martyrem gloriosum, tunc Archiepiscopum Moguntinensem, virum miræ sanctitatis, eo quod Anglicus esset, de regno suo natus, idem sanctus rex exilio se vltiori, limina sanctorum trans alpes adiit, & loca deinceps magis deuia petijt solitudinum, Deo soli idem solus liberè vacaturus. Deinde post longa exilia, post multa certamina, post famis, siccis & frigoris multimodas ærumnas, in prouincia Italiae, ciuitate Luca finitur pugna, dantur præmia, cælo recipitur anima, in beati Frigidiani basilica iuxta corpus eius ponuntur pia membra, vbi & miraculis coruscant.

ruſcat. Cuius feſtiuitas ſeptimo Idus Februarij celebratur. Locus etiam, in quo requieſcit, his verſibus adornatur:

Hic rex Richardus requieſcit ſceptifer almus.
Rex fuit Anglorum, regnum tenet iſte Polorum.
Regnum dimiſit, pro Chriſto cuncta reliquit.
Ergo Richardum nobis dedit Anglia ſanctum,
Hic genitor ſanctæ Vualburgæ virginis almæ,
Et Vuillebaldi ſancti ſimul & Vuinibaldi.
Suffragium quorum det nobis regna Polorum. Amen.

VITA B. EVGENII ET MARIAE EIVS FILIAE,
AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

8. FEBRUAR.

Iohan. 10.

Nillo tempore erat vir quidam in Bithynia, nomine Eugenius. Is habebat vxorem valde honeſtam & Deum timentem, quæ peperit filiam vnicam, & vocauit nomen eius Mariam. Mortua autem eius vxore, educavit filiam ſuam Eugenius in bona & honeſta vita. Cùm verò creuiſſet adoleſcentula, dixit ei pater eius: Filia chariſſima, ecce omnes meas facultates trado in manus tuas. Ego enim vado, vt ſaluam faciam animam meam. Cùm hæc autem à patre ſuo audiſſet adoleſcentula, dicit ei: Pater, tu vis te ipſum ſeruare, & me perdere. Neſcis Dominum dicere in Euangelij: Paſtor bonus animam ſuam ponit pro ouibus? Ruruſ verò alibi dicit: Qui ſaluam facit animam, eſt tanquàm qui creat. Hęc cùm audiſſet pater eius Eugenius, eius verbis valde fuit lætatus, flebat enim & eiulabat, cùm hæc diceret: & dicit ei pater eius: Filia chariſſima, quid poſſum tibi facere? Tu quidem es fœmina: ego autem volo ingredi monaſterium: & quomodò potes mecum verſari? Diabolus enim propter vos bellum gerit aduerſùs Dei ſeruos. Hęc cùm audiſſet eius filia, dixit patri ſuo: Domine mi pater: Non ſic ingrediar, quomodò tu dicis: ſed tondebo eomam capitis, & induta veſte virili, ingrediar tecum monaſterium, nemine ſciente, me eſſe fœminam.

Mariam
tondet pa-
ter eius, vo-
catq; Mari-
num, & du-
cit in viro-
rum mona-
ſterium.

Beatus autem Eugenius, auditis ijs, quæ dicebat filia, valde lætatus, cùm omnia bona ſua diſtribuiſſet pauperibus & mendicis, orphanisq; & viduis: & totondiſſet ſuam filiam, virili amiſtu eam induit, & nominauit nomen eius Marinum, hæc ei dans mandata: Vide filia, quomodò te ſis conſeruatura. Futura enim es in medio ignis. non ingreditur enim fœmina in monaſterium. Te ergò conſerua Chriſto immaculatam, vt cùm impleuerimus id quod ſumus polliciti, habeamur digni regno cælorū. Hęc cùm dixiſſet Eugenius, & precatus eſſet, aſſumens filiam ſuam Mariam in habitu adoleſcentis, ingreſſus eſt coenobium. Eis autem ingreſſis in monaſterium, in dies proficiebat puella in omni virtute, obedientiaq; & humilitate & in maiori exercitatione. Cùm verò aliquot annos peregiſſet beata in monaſterio, exiſtimabant monachi eum eſſe Eunuchū, propterea quòd eſſet imberbis & voce gracili. Alij autem exiſtimabant, præ nimia exercitatione, & quòd ſolum ſecundo quoque die comederet, eum eſſe voce adeò tenui. Aliquo verò poſt tempore contigit eius patrem decedere: incrementum autem accepit eius exercitatio, obedientia & humilitas: adeò vt ipſa quoque donū Dei acceperit contra dæmones. Vnumquenq; enim eorum, qui laborabant & vexabantur, manus eis imponens & orans, curabat protinuſ. Habebat autem illud coenobium quadraginta viros, omni virtute & ſapientia exornatos. Singulis verò menſibus mittebantur quatuor monachi ad reſponſa monaſterij, propterea quòd ipſi haberent in alijs quoq; locis diuerſas poſſeſſiones. Erat autem in media via diuerſorium, & qui ibant & veniebant, propter itineris longitudinem illic requieſcebant. Inter ceteros autē magnam eorum curam gerebat is, qui præerat diuerſorio, eos ſeorsum accipiens. Inuidus verò & malignus diabolus, qui rebus bonis ſemper inuidet, mala autem ad ſe attrahit, agrè ferens huius beatæ in Deum amorem, pulcherrimamq; & honeſtiſſimam viuendi rationem, ſtudit aliquantulam ei labem inurere & eam affligere.

Maria cu-
rat dæmo-
nias.

Quodam